

Halmstads kommun
direkt@halmstad.se

2022-11-10

1 (21)

Dnr 2022:7106

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning vid
Frennarps byskola i Halmstads kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Frennarps byskola avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. En kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. På varje område bedöms om skolan uppfyller framtagna kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att utvecklingsarbeten behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen motsvarande redovisning men lämnar framåtsyftande kommentarer.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Frennarps byskola i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområde finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektor systematiskt leder och styr jämställdhetsarbetet på skolan samt följer upp att skolans jämställdhetsuppdrag finns med i undervisningen.

Undervisning

Undervisningen främjar i flera delar skolans utveckling, elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområde finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn försäkrar sig om att lärarna ser till att eleverna med varierade metoder och med systematik och regelbundenhet får vara delaktiga i att planera och utvärdera undervisningen i alla årskurser.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i hög utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i hög utsträckning.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 13 april 2023 redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redogörelsen skickas via e-post till skolinspektionen.lund@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 156, 221 00 Lund. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2022:7106) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömningar för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn på Frennarps byskola leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområde finns.

Skolinspektionens motivering till bedömningen är följande: Skolinspektionens granskning av Frennarps byskola visar att rektorn utifrån ett sammansatt underlag skaffar sig en god nulägesbild av skolan vilken ligger till grund för relevanta utvecklingsinsatser

och resursförändringar. Rektorn följer även upp att värdegrundsarbetet integreras i undervisningen. Vidare följer rektorn upp och analyserar kunskapsresultaten och lärarnas förutsättningar. Granskningen visar emellertid att rektorn inte ger lärarna en tydlig ledning i hur skolans jämställdhetsarbete ska bedrivas. Vidare visar granskningen att rektorn organiserar arbetet och fördelar resurser utifrån elevernas behov. Rektorn har organiserat för ett kollegialt lärande och försäkrar sig om att det ger avtryck i undervisningen. Slutligen visar granskningen att rektorn ser till att skolans arbets- och förhållningssätt är tydliga och tillämpas av lärarna.

Rektorn följer upp och analyserar skolans resultat och vidtar åtgärder

Granskningen visar att rektorn utifrån ett sammansatt underlag skaffar sig en god nulägesbild av skolan vilken ligger till grund för relevanta utvecklingsinsatser och resursförändringar. Av inskickad dokumentation och intervjuer med rektor och personal framgår att rektorn genom den sammantagna uppföljningen skapar sig en välunderrättad bild av lärarnas undervisning. Rektorn följer upp undervisningens kvalitet direkt genom klassrumsbesök och indirekt genom att själv delta i löpande möten med kollegiet eller genom att ha enskilda samtal med lärarna, inklusive förstelärare och speciallärare, om undervisningen. Vidare låter rektorn lärarna utvärdera sin undervisning utifrån kunskapsresultaten och diskuterar deras slutsatser med dem. Rektorn säger att hen ser att undervisningen bland annat präglas av stödstrukturerna i form av bildstöd, kooperativa arbetssätt och tydliga mål. En reflektion rektorn gjort är att vissa lärare är så pass strukturerade och tydliga att det riskerar att gå ut över elevernas självständighet. Det kan därför, enligt rektorn, finnas behov av att lära vissa elevgrupper att successivt bli mer självständiga gentemot stödstrukturerna. Vidare säger rektorn att hen ser skillnader mellan hur lärarna arbetar med klasserna avhängigt de skilda förutsättningarna som finns mellan årskurserna ifråga om främst elevernas skolvana, men även elevsammansättningen i respektive klass.

Rektorn följer även upp att värdegrundsarbetet integreras i undervisningen. Enligt inskickad dokumentation och intervjuer med rektor och personal sker det både sammantaget för hela skolan och kontinuerligt under läsåret. Övergripande på skolan sker uppföljningen av värdegrundsarbetet genom kommunens årliga elevenkät med årskurs 3 och skolans egna trivselenkäter med samtliga årskurser en gång om året. Uppföljningen sker även genom sociogram som genomförs inför utvecklingssamtalen en gång per termin. Resultaten från dessa kartläggningar och utvecklingssamtalen diskuterar rektorn, lärarna och elevhälsan på de återkommande elevhälsomötena två till tre gånger per termin. Rektorn säger att klasserna arbetade mycket uppdelat under pandemin och att de därför nu arbetar för skapa en skolgemenskap genom att göra mer

saker tillsammans, som exempelvis den skolgemensamma FN-dagen. Vidare säger rektorn att lärarna har noterat en del fult språk mellan eleverna på skolgården och att de på bland annat elevhälsomötena diskuterat hur de kan motverka det. Lärarna har pratat särskilt med de elever som använder ett fult språk, exempelvis om hur det kan kännas att få höra fula ord. Rektorns uppföljning av lärarnas löpande arbete med värdegrundsfrågor sker genom återkoppling från arbetslagens möten, elevrådet och genom samtal med lärare och elever.

Vidare följer rektorn upp och analyserar kunskapsresultaten. Det framgår av inskickad dokumentation och rektorsintervjun att de skillnader i skolans kunskapsresultat som rektorn ser är små, även om de kan ge oproportionerligt stora procentuella utslag eftersom det är så få elever i varje klass och på skolan som helhet. Rektorn säger att de små differenser hen hittills har identifierat oftast har gått att härleda till enskilda elever och deras svårigheter med olika ämnen. Till exempel arbetar de mer med läsning i en klass efter resultat som framkom föregående läsår. Därför har klassen, enligt rektorn, en högre generell bemanning och specialläraren arbetar, och har arbetat, särskilt med klassen.

Rektorns uppföljning omfattar även lärarnas förutsättningar. Av inskickad dokumentation och intervjuer med rektorn och lärare framgår att det främst sker genom samtal i och med arbetslag, klassrumsbesök och medarbetarsamtal. Lärarna uppger att de har nära kontakt med rektorn om sina förutsättningar i undervisningen och att hen är lyhörd för deras synpunkter och önskemål. Exempelvis framgår av insänd dokumentation och intervjuer med rektorn och personal att flera av lärarna inte är behöriga i musik och tycker att det är ett svårt ämne att undervisa i. Samtal förs därför med lärare på rektorns andra skola där de har köpt in ett nytt arbetsmaterial i musik som lärarna på Frennarps byskola ska se över. Vidare har rektorn börjat diskutera med en speciallärare i verksamhetsområdet, med kompetens i musikämnet, om hur hen kan hjälpa lärarna.

Flickors och pojkars resultat följs upp men skolan saknar ett strategiskt jämställdhetsarbete

Granskningen visar att rektorn inte ger lärarna en tydlig ledning i hur skolans jämställdhetsarbete ska bedrivas. Såväl rektorn som lärarna och elevhälsopersonalen uppger att rektorn inte leder något gemensamt arbete med jämställdhet på skolan. Av inskickad dokumentation och intervju med rektorn framgår emellertid att rektorn följer upp kunskapsresultat och enkätresultat om trygghet och trivsel med hänsyn till kön. Exempelvis framgår av insänd dokumentation och rektorsintervjun att medan samtliga

pojkar i årskurs 3 föregående läsår bedömdes nå godtagbara kunskaper i samtliga ämnen, bedömdes 9 procent av flickorna ej nå godtagbara kunskaper i NO, SO och svenska. Rektorn säger att förklaringen är att det inte är någon generell tendens utan att det handlade om fåtalet enskilda elever i en klass som behövde, och som fick, extra stöd i skolarbetet. Både rektorn och lärare säger att eftersom de vid uppföljningarna av kunskapsresultat och enkätresultat inte sett några stora skillnader mellan pojkar och flickor så finns det heller inget gemensamt jämställdhetsarbete på skolan. Lärarna säger att de likväl arbetar med att se till att fördela talutrymmet i klassrummet och dela in grupper, bland annat med hänsyn till kön, genom att använda glasspinnar med elevernas namn som de drar ur en burk.

Rektorn leder och organiserar arbetet och ser till att undervisningen utvecklas

Granskningen visar att rektorn organiserar arbetet, fördelar resurser efter behov, försäkras om att arbetet ger avtryck i undervisningen och ser till att den utvecklas. Det framgår av insänd dokumentation samt intervjuer med personal och rektorn att rektorn har arrangerat två huvudsakliga forum för samverkan mellan lärarna, med tydligt fokus och innehåll: arbetslagsmötena och veckokonferenserna. Lärarna och specialläraren utgör ett av skolans tre arbetslag och träffas på veckobasis. Specialläraren har emellertid delad tjänst och deltar inte varje vecka. Arbetslagsmötena leds av försteläraren som återskärter till rektorn. Lärarna arbetar där främst med löpande samplanering och utvärdering av sin undervisning. Konferenserna sker även de på veckobasis och där medverkar samtliga arbetslag. Rektorn följer upp arbetet på arbetslagsmötena via den digitala lärplattformen och deltar själv på konferenserna där arbetet med utveckling av verksamheten och skolans utvecklingsområden sker.

Granskningen visar att rektorn har organiserat för ett kollegialt lärande och försäkras om att det ger avtryck i undervisningen. Av det samlade underlaget framgår att det kollegiala lärandet bedrivs inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet med fokus på skolans utvecklingsområden: implementering av den nya läroplanen ämne för ämne, bedömning och progression med anledning av nya läroplanen, samt en studiecirkel om utmanande undervisning som försteläraren leder och rektorn deltar i. Valet av studiecirkelns tema är att rektorn och lärarna konstaterade att skolan visserligen har höga kunskapsresultat, men att de ville bli bättre på att ytterligare utmana eleverna. Det löpande arbetet med utvecklingsområdena sker på konferenserna. Rektorn deltar själv på veckokonferensernas utvecklingsarbete men har delegerat ledningen av utvecklingsarbetet där till försteläraren. Att det kollegiala lärandet ger avtryck i undervisningen följer rektorn upp genom klassrumsbesöken och de enskilda samtalen med lärarna.

Granskningen visar att rektorn ser till att skolans arbets- och förhållningssätt är tydliga och tillämpas av lärarna. Enligt insänd dokumentation och rektorsintervjun säkerställer rektorn att arbets- och förhållningssätten är tydliga genom att följa upp på arbetsplatsträffar och veckokonferenser. Av det samlade underlaget framgår att det finns en samsyn i kollegiet kring hur lärarna lägger upp undervisningen. Skolan har inte någon icke-legitimerad lärare, enligt insänd dokumentation och intervjuer med rektorn och personal. Rektorn uppger att om en icke-legitimerad lärare anställas skulle hen tilldela den läraren en mentor, förmodligen försteläraren, som skulle hjälpa till med planering och bedömning. Rektorn hade även varit närvarande för att ge stöd och hjälp och sett till att delta i undervisningen och observera läraren frekvent.

Vidare visar granskningen att rektorn fördelar resurser utifrån elevernas behov. Den mer omfattande omfördelningen av personalresurser har, enligt insänd dokumentation och intervjuer med rektor och personal, främst sin grund i rektorns uppföljning genom elevhälsomötena och av kunskapsresultaten i slutet av terminerna. Av intervjuer med rektorn och lärare framgår vidare att den löpande resursfördelningen av resurspersoner, främst fritidspersonalens medverkan i klassrummen, är delegerad till arbetslagen. Lärarna säger att de har en kontinuerlig och öppen dialog med rektorn om resursfördelningen.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektor systematiskt leder och styr jämställdhetsarbetet på skolan samt följer upp att skolans jämställdhetsuppdrag finns med i undervisningen.

Skolinspektionens granskning visar att även om rektorn följer upp skillnader ifråga om kön i resultaten och det bland lärarna finns en viss medvetenhet om jämställdhetsarbete så saknas ett gemensamt, systematiskt och strategiskt arbete som leds av rektorn.

I enlighet med skollagens 1 kap. 5§ ska utbildningen utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna som människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika

värde, jämställdhet samt solidaritet mellan människor.¹ Enligt läroplanen ska skolan aktivt och medvetet främja elevernas lika rättigheter och möjligheter, oberoende av könstillhörighet.² Skolan har också ett ansvar att synliggöra och motverka könsmonster som begränsar elevernas lärande, val och utveckling. Av läroplanen framgår vidare att sättet skolan organiserar utbildningen på, hur eleverna blir bemötta samt vilka krav och förväntningar som ställs på dem bidrar till att forma elevernas föreställningar om vad som är kvinnligt och manligt. Skolan ska därför organisera utbildningen så att eleverna möts och arbetar tillsammans samt ges samma möjligheter att pröva och utveckla sin förmåga och sina intressen på lika villkor oberoende av könstillhörighet. Vidare framgår av läroplanen att eleverna genom utbildningen ska utveckla en förståelse för hur olika uppfattningar om vad som är kvinnligt och manligt kan påverka människors möjligheter. Skolan ska därigenom bidra till att eleverna utvecklar sin förmåga att kritiskt granska könsmonster och hur de kan begränsa människors livsval och livsvillkor. Som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal i skolan har rektorn det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen. Rektorn har också ett särskilt ansvar för att utbildningen och undervisningen präglas av ett jämställdhetsperspektiv och organiseras så att eleverna möts och arbetar tillsammans oberoende av könstillhörighet.³

Skolinspektionen rekommenderar att rektor tillsammans med lärarna diskuterar och planerar för hur de gemensamt kan arbeta med jämställdhet på skolan. Ett sådant strategiskt arbete kan exempelvis innefatta att rektorn i medarbetarsamtal har frågor om jämställdhetsarbetet i undervisningen eller att gemensamma strategier för hur jämställdhet kan tas upp i undervisningen utformas. Rektorn bör också följa upp att de möjligheter som finns för att undervisa om jämställdhet inom ramen för kursplanernas centrala innehåll tas tillvara och att denna undervisning bedrivs på ett sådant sätt att eleverna stimuleras att omfatta dessa värden. Rektorn behöver även försäkra sig om att varje lärare och all personal på skolan verkar för att jämställdhetsperspektivet genomsyrar skolans undervisning och arbete. Det går exempelvis att se över och försäkra sig om att läromedel speglar både kvinnors och mäns erfarenheter. För att detta ska

¹ Skollagen, 1 kap. 5§.

² Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr 22), 1 Skolans värdegrund och uppdrag.

³ Lgr 22, 2.8 Rektorns ansvar.

fungera behöver rektorn ta ansvar för att lärarna har och utvecklar sin kunskap om vad jämställdhet innebär. För att jämställdhetsarbetet ska fungera väl behöver rektorn också ta ansvar för att tydliggöra vikten av att detta arbete bedrivs, säkerställa att förutsättningar finns för samverkan och gemensamma diskussioner samt följa upp det arbete som bedrivs på området.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 5 Kursplaner

Skolinspektionens bedömer följande: Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområde finns.

Skolinspektionens motivering till bedömningen är följande: Granskningen visar att undervisningen är strukturerad på ett sätt som gör att lektionerna har ett sammanhängande upplägg där syfte och mål tydliggörs. Undervisningen är varierad och lärarna ger eleverna stöd så att de förstår uppgiften och kan bibehålla sitt engagemang. Vidare arbetar lärarna medvetet för att stärka elevernas motivation och självförtroende. Granskningen visar även att undervisningen är anpassad för att stimulera och utmana eleverna efter deras förutsättningar och behov. Eleverna ges regelbundet möjlighet att på olika sätt reflektera utan ett givet svar och över sitt eget lärande. Slutligen visar granskningen att det visserligen förekommer inslag av att eleverna får vara med och påverka undervisningens upplägg och utvärdera den tillsammans med lärarna, men att det inte sker systematiskt och regelbundet.

Undervisningen är målfokuserad, varierad och eleverna får ett aktivt lärarstöd

Granskningen visar att undervisningen är strukturerad på ett sätt som gör att lektionerna har ett sammanhängande upplägg där syfte och mål tydliggörs. Av det sammantagna underlaget framgår att undervisningen har en gemensam tydlig struktur med bildstöd och tydliga mål under hela lektionen. På digitala skärmar eller analoga tavlor i klassrummen visas med både text och symboler vad eleverna ska göra. Arbetet med bildstöd var ett tidigare utvecklingsområde som lärarna arbetar vidare med. Det framkommer i insänd dokumentation, rektorsintervjun och personalintervjuerna att lärar-

nas och elevhälsans erfarenhet är att bildstödet ökar elevernas förståelse. Vidare bidrar det till att eleverna vet vad som förväntas av dem vilket skapar arbetsro och en trygg lärmiljö. Lärarna säger exempelvis att bildstödet gör att eleverna vet vad som ska hända och får bilder som tydliggör vad som sägs. Samtidigt som bildstödet är ett stöd för alla elever har, enligt lärarna, elever som läser svenska som andraspråk och elever med språkstörning stor hjälp av det. Vidare framgår av lärarintervjuer, elevintervjuer och lektionsobservationer att lektionerna i regel inleds med gemensam genomgång i helklass och även avslutas i helklass där eleverna får räcka upp handen och sammanfatta vad de gjort.

Vidare visar granskningen att undervisningen är varierad och att lärarna ger eleverna stöd så att de förstår uppgiften och kan bibehålla sitt engagemang. Det framgår av intervjuer med lärare och elever samt lektionsobservationer att lärarna arbetar med att variera undervisningen. Ett centralt arbetssätt i det arbetet är, enligt insänd dokumentation och personalintervjuer, det kooperativa lärandet. Det var, i likhet med bildstöd, ett tidigare utvecklingsområde på skolan som lärarna arbetar vidare med. Lärarna säger att det kooperativa arbetssättet innebär olika former av gemensamma övningar som eleverna gör. Till exempel "fråga-fråga-byt" eller "sant-eller-falskt" där eleverna rör sig runt i klassrummet med kort med frågor som de ska ställa till varandra och sedan byta kort vid rätt svar. Det skapar, enligt lärarna, rörelse och interaktion mellan eleverna som blir bättre på att samarbeta och mer engagerade, fokuserade och får lust att lära. Att eleverna lär sig olika roller i ett samarbete är, enligt lärarna, även färdigheter de tar med sig till raster och andra sociala sammanhang. Rektorn säger lärarna är mycket nöjda med arbetet med kooperativa strategier, eftersom det ger ett bra klassrumsklimat, varför lärarna vill fortsätta arbetet med det. De intervjuade eleverna säger att de får arbeta på olika sätt och med olika saker under lektionerna och att lärarna hjälper dem att komma vidare med uppgifterna. Under alla observerade lektioner kontrollerar läraren att eleverna har förstått vad de ska göra och förtydligar för eleverna enskilt eller i helklass när de frågar. Alla lektioner innehåller olika moment såsom lärarledd genomgång, klassrumsdiskussion och enskilt arbete i bok eller med bildmaterial. En lektion innehåller därutöver diskussion i par och grupper. När eleverna arbetar går lärarna runt till både elever som räcker upp handen och till elever som inte gör det. Lärarna svarar på elevernas frågor, ställer följdfrågor och framåtsyftande frågor till dem.

Undervisningen är motiverande, utmanande och anpassad

Granskningen visar att lärarna arbetar medvetet för att stärka elevernas motivation och självförtroende. Av både intervjuer med lärare och elever framgår att lärarna arbetar på flera vis med att uppmuntra eleverna och stärka deras tro på att de kan lära sig och utvecklas. Ett exempel som framkommer i lärarintervjuerna är att lärarna har

fokus på och bekräftar det som eleverna gör bra när de går runt och hjälper dem och ser hur det går för dem, oavsett om eleverna arbetar enskilt, i par eller grupp. Ett annat exempel som lärarna uppger är att de återkommande lyfter fram och visar goda exempel på elevernas arbeten för hela klassen. Lärarna säger att de bland annat på dessa sätt arbetar för att skapa en positiv stämning i klassrummet om att det är roligt att lära sig saker. Vidare säger lärarna att de motiverar och stärker elevernas tro på att de kan genom att förbereda eleverna och låta dem testa på innan de ska göra ett visst moment. Ett annat sätt att stärka elevernas tro på sin förmåga som framkommer i lärarintervjun är att genom samtal eller genomgång enskilt, eller i mindre grupper, försöka förebygga osäkerhet hos vissa eleverna. Lärarna säger att de ser hur glada osäkra elever blir när de vågar vara med och testa. Eleverna säger att lärarna förklarar och berättar för dem när de är osäkra och att lärarna då även delar upp uppgifter i mindre delar som är mer hanterbara. På samtliga observerade lektioner bekräftar lärarna löpande elevernas svar och förslag med positivt förstärkande kommentarer, oavsett om det är enskilt arbete, i par, i grupper eller i helklass.

Granskningen visar vidare att undervisningen är anpassad för att stimulera och utmana eleverna efter deras förutsättningar och behov. Av intervjuer med lärarna och rektorn framgår att lärarna anpassar undervisningen efter klassernas olika premisser och elevsammansättning. En lärare säger exempelvis att hen har en klass som generellt har goda förkunskaper, är vetgirig och vill ha svårare uppgifter varför hen får anpassa undervisningen efter dem. Samtidigt säger läraren att det också finns elever i klassen som får mer stöd av läraren och resursläraren för att komma igång och bibehålla fokus på lektionerna. Lärarna säger att de har olika utmanande uppgifter redoberoende på elevernas förståelse. Till exempel framkommer att de arbetar både med att skala ner och förenkla uppgifter för elever som har behov av det, och med att ha fördjupande uppgifter för elever som har behov av det. Eleverna säger att de tycker att uppgifterna de får oftast är lagom svåra och att det går att få svårare uppgifter. På en av de observerade lektionerna arbetar eleverna med samma uppgift och de som blir klara med den får arbeta med en fördjupningsuppgift. På de andra två lektionerna arbetar eleverna med samma uppgift som kan göras med varierande komplexitet. På en av de sistnämnda lektionerna får eleverna som blir klara arbeta vidare med uppgifter de inte hunnit bli klara med tidigare.

Eleverna görs delvis delaktiga i undervisningen

Granskningen visar att eleverna regelbundet ges möjlighet att på olika sätt reflektera utan ett givet svar och över sitt eget lärande. I främst lärarintervjuerna, men även på lektionsobservationerna och i elevintervjuerna framkommer flera exempel på hur lärarna arbetar för att ge eleverna möjlighet att få syn på sitt eget lärande. Lärarna beskriver exempelvis utvecklingssamtalen, en gång per termin, som eleverna får hålla i

själva. Med hjälp av en stödmall om sin utveckling och sitt lärande, som eleverna fyllt i inför samtalet, får de reflektera över sitt lärande och sin utveckling. Rektorn säger att hen har fått god respons från föräldrarna som tycker att barnen på utvecklingssamtalen har varit duktiga på att förmedla vad de kan och vad de behöver öva mer på. Lärarna beskriver även hur de återkommande i undervisningen använder bedömningsstöden, "exit tickets" och digitala enkäter som eleverna får fylla i som underlag för att diskutera elevernas kunskapsutveckling tillsammans med dem. Vidare ger lärarna exempel på hur eleverna ibland under lektionerna får lösa samma uppgift på två olika sätt och därefter reflektera över och diskutera i klassen vilket av sätten de tyckte var bäst. Elever uppger även de att deras lärare fler gånger har gått igenom och förklarat olika sätt de kan lösa uppgifter på. På flera av de observerade lektionerna är frågorna av reflekterande karaktär, utan ett givet svar, utifrån elevernas kunskaper, förståelse och erfarenheter.

Vidare visar granskningen att det i undervisningen förekommer inslag av att eleverna får vara med och påverka undervisningens upplägg och utvärdera den tillsammans med lärarna, men att det inte sker systematiskt och regelbundet. Av intervjuer med lärare och elever framgår att elever emellanåt görs delaktiga i främst undervisningens upplägg och mer sällan i utvärdering av den. En lärare säger att hen ibland i början av lektioner och återkommande i början av arbetsområden undersöker vad eleverna kan om ämnet och vad de vill lära sig mer om. Rektorn säger att eleverna var med lärarna och planerade en kommande FN-dag de arrangerar på skolan. Av intervjuer med elever framgår att det gemensamma och återkommande tillfället som eleverna görs delaktiga i undervisningens innehåll är under lektionen "Elevens val" en gång i veckan då eleverna som klass eller enskilt får välja vilka uppgifter de vill arbeta med. Vidare säger elever att de emellanåt i skolarbetet får välja mellan olika extrauppgifter. På en av de observerade lektionerna inleds ett nytt arbetsområde med att eleverna i helklass får berätta och kartlägga vad de vet om ämnet och vad de vill lära sig mer om gällande det. I fråga om elevernas medverkan i utvärdering av undervisningen framgår av intervjuer med lärare och elever att lärarna emellanåt använder "Exit tickets" och muntliga avstämningar för att ta reda på vad eleverna har tyckt om lektionen och undervisningen. På en av de observerade lektionerna avslutas ett arbetsmoment med att läraren frågar eleverna hur de tycker att arbetsuppgiften kändes att göra och flera elever räcker upp handen och berättar.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn försäkrar sig om att lärarna ser till att eleverna med varierade metoder och med systematik och regelbundenhet får vara delaktiga i att planera och utvärdera undervisningen i alla årskurser.

Granskningen visar visserligen att det finns exempel på att lärarna låter eleverna vara delaktiga i planeringen och utvärderingen av undervisningen, men att detta inte sker kontinuerligt och på ett systematiskt sätt.

Enligt 4 kap. 9 § skollagen ska barn och elever ges inflytande över utbildningen. De ska fortlöpande stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen och hållas informerade i frågor som rör dem. Enligt läroplanen ska läraren svara för att alla elever får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll samt se till att detta inflytande ökar med stigande ålder och mognad samt tillsammans med eleverna planera och utvärdera undervisningen.⁴ Rektorn har ett särskilt ansvar för att se till så att skolans arbetsformer utvecklas så att ett aktivt elevinflytande gynnas.⁵

Av förarbetena till skollagen framgår även att det inte räcker att lärarna själva planerar undervisningen med hänsyn till elevernas intressen och erfarenheter. Detta kan visserligen ses som ett indirekt elevinflytande, men eleverna behöver stimuleras till att ta aktiv del i planering och utvärdering av lektioner.⁶

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn och lärarna inledningsvis gemensamt diskuterar vilka områden eleverna kan ha inflytande över och hur lärarna kan utveckla konkreta arbetssätt som ökar elevernas inflytande. Vidare bör rektorn inventera hur olika lärare arbetar med inflytandefrågor i sina klassrum samt organisera det

⁴ Lgr 22, kap. 2.3 Elevernas ansvar och inflytande.

⁵ Lgr 22, kap. 2.8 Rektorns ansvar.

⁶ Den nya skollagen – för kunskap, valfrihet och trygghet, prop. 2009/10:166.

vidare arbetet så att lärare kan ta del av hur andra lärare gör och sen prova nya metoder och arbetssätt i sin egen undervisning. Lärarna kan med fördel använda sig av Skolverkets kompetensutvecklingsstöd i arbetet med att utveckla former för elevers inflytande i undervisningen.⁷ Slutligen bör rektorn utveckla rutiner för att följa upp lärarnas arbete och hur eleverna uppfattar sina möjligheter till inflytande i olika lärares undervisning. En sådan uppföljning bör inkluderas i skolans systematiska kvalitetsarbete. Rektorn behöver i sin analys av resultaten särskilt uppmärksamma om det finns skillnader i elevernas upplevelse av delaktighet och inflytande utifrån kön och årskurs.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionens bedömer följande: Skolan arbetar i hög utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Skolinspektionens motivering till bedömningen är följande: Granskningen visar att det på skolan bedrivs ett samlat och riktat arbete för att skapa och bibehålla studiero. Granskningen visar även att skolan systematiskt tar reda på elevernas upplevelse av trygghet och arbetar såväl förebyggande som främjande och åtgärdande för att säkerställa elevernas trygghet.

Skolan bedriver ett samlat och riktat arbete för studiero

Granskningen visar att det på skolan bedrivs ett samlat och riktat arbete för att skapa och bibehålla studiero. Det framkommer av insänd dokumentation samt av intervjuer med rektor, personal och elever att skolans arbete med studiero omfattar både främjande och åtgärdande insatser. Elevernas upplevelse av studiero kartläggs genom kommunens årliga elevenkät med årskurs 3 och skolans egna trivselenkäter med samtliga årskurser en gång om året samt genom frågeenkät inför utvecklingssamtalen. Vidare

⁷ Skolverkets lärportal. Modulen Delaktighet och inflytande i undervisningen. <https://www.skolverket.se/skolutveckling/kompetensutveckling/delaktighet-inflytande-och-likabehandling>.

framgår av insänd dokumentation och rektorsintervjun att rektorn därutöver får en bild av studieron genom sitt deltagande i elevrådet samt löpande i samtal med elever och lärare. Rektorn säger att skolan har bra studiero. Enligt insänd dokumentation svarade 95 procent av eleverna i årskurs 3 föregående läsår att de har arbetsro och kan koncentrera sig på lektionerna. Slutsatserna från diskussionerna och analyserna av dessa underlag ligger till grund för det samlade och riktade arbetet för studiero. För att främja studieron generellt på skolan leder rektorn ett arbete med en årlig revidering av skolans ordningsregler. Därutöver har varje klass sina egna klassrumsregler. Diskussionerna av ordnings- och klassrumsreglerna mellan lärare och elever sätter ramen för hur skolan och eleverna ser på studiero. Andra insatser som lärarna arbetar med på skolan för att främja studieron är tydligheten på lektionerna, lektionsstruktur och bildstöd. Eleverna ska därigenom hela tiden veta vad de ska arbeta med och inte tappa fokus, börja göra annat och störa sig själva och andra. Vidare uppger lärarna att de för att främja studieron inleder vissa lektioner med enskild läsning under tystnad, att de har regelbundna rörelsepauser samt att de signalerar på tavlan med olika färger vilken ljudnivå som ska råda i klassrummet. Som exempel på åtgärdande insatser framkommer att arbetslagen löpande omfördelar resurslärare efter elevers behov av stöd vilket bland annat syftar till att skapa studiero. Vidare framgår av både lärarintervjun och lektionsobservationer att lärarna har enskilda lösningar till elever med olika hjälpmedel för att eleverna ska få arbetsro. De intervjuade eleverna säger att de mestadels har arbetsro och när de inte har det säger läraren till och då blir det lugnt.

Skolan bedriver ett aktivt arbete för trygghet

Granskningen visar även att skolan systematiskt tar reda på elevernas upplevelse av trygghet och arbetar såväl förebyggande som främjande och åtgärdande för att säkerställa elevernas trygghet. Det framgår av inskickad dokumentation, intervjuer med rektorn och personal att elevernas upplevelse av tryggheten på skolan kartläggs genom kommunens årliga elevenkät med årskurs 3, skolans egna trivselenkäter och sociogram med samtliga årskurser en gång om året samt genom frågeenkäten inför utvecklingssamtalen. Därutöver använder rektorn bland annat samtalen i elevrådet, kränkingsanmälningar och skolsköterskans återrapportering från hälsosamtalen i årskurs 2 som underlag i trygghetsarbetet. Kartläggningen visar att elever kan uppleva vissa platser på skolgården som otrygga. Rektorn säger att fotbollsplanen har upplevts som en plats där det emellanåt är tuffare stämning och att personalen har hört en del fula ord på rasten. Pedagoger närvarar därför mer frekvent. Vidare har skolans få kränkingsanmälningar framförallt berört rastsituationen. Därför ska de på skolan under höstterminen genomföra en trygghetsvandring på skolgården med elever för att närmare identifiera dessa otrygga platser. Till de främjande insatserna hör, förutom skolans gemensamma ordningsregler, att det på rasterna finns organiserade lekar och aktiviteter för

eleverna för att de inte lämnas åt sig själva och för att alla ska kunna vara med och leka. De intervjuade eleverna säger att de är trygga på skolan och att det finns lärare ute på rasterna som avstyr när det blir bråk. Att eleverna känner sig trygga på skolan framgår även av insänd dokumentation då 95 procent av eleverna i årskurs 3 föregående läsår svarade att de känner sig trygga i skolan.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Bedömning och betyg

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr22, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionens bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i hög utsträckning.

Skolinspektionens motivering till bedömningen är följande: Granskningen visar att rektorn följer upp och analyserar eventuella skillnader mellan bedömningar i olika årskurser och ämnen. Granskningen visar även att rektorn försäkrar sig om att lärarna ges förutsättningar att regelbundet kvalitetssäkra sina omdömen tillsammans.

Bedömningar analyseras och diskuteras

Granskningen visar att rektorn följer upp och analyserar eventuella skillnader mellan bedömningar i olika årskurser och ämnen. Av insänd dokumentation och intervju med rektorn framgår att rektorn följer upp och granskar eventuella skillnader i omdömen mellan olika ämnen och årskurser i den digitala lärplattformen när lärarna har fyllt i bedömningsstöden inför klasskonferenserna två gånger per termin och efter terminsslut. Rektorn leder klasskonferenserna där hen tillsammans med lärarna bland annat går igenom bedömningar av samtliga elevers kunskapsresultat. Av intervjuer med rektorn och personalen framgår att rektorn därutöver löpande följer och är lyhörd för lärarnas diskussioner om bedömning på exempelvis veckokonferenserna. Rektorn säger sig hittills, under sitt knappa år på skolan, inte ha kunnat se några skillnader i bedömningar mellan elevgrupper, lärare eller ämnen. Rektorn har därför heller inte fört några sådana diskussioner med lärare.

Omdömen kvalitetssäkras

Granskningen visar att rektorn försäkrar sig om att lärarna ges förutsättningar att regelbundet kvalitetssäkra sina omdömen tillsammans. Av inskickad dokumentation och

intervjuer med rektor och personal framgår att rektorn ger lärarna förutsättningar att samverka i syfte att kvalitetssäkra sina omdömen och försäkrar sig om att lärarna använder sig av olika metoder för att göra bedömningarna. Rektorn organiserar för sambedömning genom främst klasskonferenserna och bedömningen och rättningen av de nationella proven på vårterminen i årskurs tre. På klasskonferenserna använder lärarna Skolverkets bedömningsstöd för att kvalitetssäkra bedömningarna. Rektorn har arrangerat så att idrottsläraren, som är ensam i sitt ämne på skolan, träffar en kollega på rektorns andra skola för sambedömning inför klasskonferenserna. Vidare framgår av intervjuer med lärare att gemensam bedömning av enskilda prov och uppgifter med en eller flera kollegor är ett återkommande inslag på lärarlagsmötena. Därutöver framgår av det samlade underlaget att rektorn har organiserat för samtliga lärare att under det gångna läsåret tillsammans med kollegor på rektorns andra skola arbeta med implementering av den nya läroplanen. Lärarna har då arbetat med varje ämne i respektive årskurs, dess centrala innehåll och vad det innebär för undervisningen och bedömningen. I skolans verksamhetsområde finns vidare ett matematikprojekt som är gemensamt för hela grundskolan, och som återupptagits under höstterminen efter att ha varit vilande under pandemin, där frågor om bedömning och progression är centrala. Enligt insänd dokumentation och rektorsintervjun kommer skolan under vårterminen att utöka samarbetet med rektorns andra skola då de kommer rätta och bedöma de nationella proven tillsammans. Skolorna kommer att ha gemensamma möten där de kommer att arbeta med hur de ska bli mer samstämmiga i bedömningarna, särskilt i de ämnen som saknar kunskapskrav i årskurs 3.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

På Skolinspektionens vägnar

2022-11-10

 Anna Sundman Marknäs

Anna Sundman Marknäs

Signerat av: Anna Sundman Marknäs

Beslutsfattare

2022-11-10

 Fredrik Holmqvist

Fredrik Holmqvist

Signerat av: Fredrik Holmqvist

Föredragande

I handläggningen av ärendet har även Matilda Liljeberg, utredare, medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning regelbunden kvalitetsgranskning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Tre lektionsobservationer.
- Två gruppintervjuer med elever.
- En gruppintervju med lärare.
- En gruppintervju med skolans elevhälsa.
- En intervju med rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska värdera vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter. Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorns lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning arbetar skolan så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet vid bedömning och betygssättning? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida: www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter om verksamheten

Skolinspektionen besökte skolenheten den 27 och 29 september 2022. Besöket genomfördes av Fredrik Holmqvist och Matilda Liljeberg.

Frennarps byskola är en F–3-skola i Halmstads kommun. Det är en enparallelig skola som läsåret 2022/23 har 62 elever. Rektorn har en delad tjänst på en annan skola. Skolan har tre arbetslag: ett för mentorerna och specialläraren, ett för fritidspersonalen och ett för förskoleklasslärarna.